

فصلنامه فرهنگ و زبان و ادب فارسی
شماره ۴۲-۴۱، تابستان - پاییز ۱۳۸۷ هـ ش

ویژه‌نامه نسخ خطی هند

تهیه و انتشار قند پارسی کوششی است
به‌قصد ارائه آرای استادان و
پژوهشگران هند و ایران و دیگر
پارسی‌زبانان در معرفی و نقد آثار
نگاشته شده به‌زبان فاخر فارسی از
گذشته تاکنون و شرح احوال ادیبان و
فرهیختگان و دیگر پدیدآورندگان
این آثار، به‌ویژه در هند.

آراء و نظریات مندرج در مقاله‌ها ضرورتاً بیانگر رأی و نظر رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران نیست.
شورای نویسندگان در ویرایش مقالات آزاد است.
همه حقوق این فصلنامه محفوظ است و نقل و اقتباس مطالب آن با ذکر مأخذ آزاد است.

مرکز تحقیقات فارسی
رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
دهلی‌نو

فصلنامه فرهنگ و زبان و ادب فارسی

شماره ۴۲-۴۱، تابستان - پاییز ۱۳۸۷ هـ ش

ویژه‌نامهٔ نسخ خطی هند

صاحب امتیاز

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - دهلی نو

مدیر مسئول: کریم نجفی بزرگر

سردبیر و ویراستار: علی رضا قزوه

مشاوران علمی این شماره

سید امیر حسن عابدی، شریف حسین قاسمی، مهدی خواجه‌پیری و بهروز ایمانی

خوشنویسی عنوان: کاوه اخوین

طراحی جلد: مجید احمدی و عایشه فوزیه

حروفچینی و صفحه‌آرایی: عبدالرحمن قریشی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: الفا آرت، نوئیدا، یو.پی.

نشانی: شماره ۱۸، تیلک مارگ، دهلی نو ۱۱۰۰۰۱

خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران

تلفن: ۴-۲۳۳۸۳۲۳۲، دورنگار: ۲۳۳۸۷۵۴۷

newdelhi@icro.ir

<http://newdelhi.icro.ir>

فهرست مطالب

۸	سخن سردبیر	گفتم حکایتی و مکرر نمی‌کنم
۱۶	روانشاد نذیر احمد (هند)، ترجمه: سید نقی عباس (هند)	نگاهی به یک نسخه خطی مهم «چهار مقاله» در کتابخانه مولانا آزاد دانشگاه اسلامی علیگره
۲۴	محمد رضا شفیعی کدکنی (ایران)	از مسائل کتاب‌پردازی در قرن هشتم
۳۱	سید امیر حسن عابدی (هند)	برخی از منابع ناشناخته فارسی برای مطالعه تاریخ و فرهنگ ایران و هند
۴۵	کریم نجفی برزگر (ایران)	نگاهی به منظومه فارسی باده شیراز در نسخه خطی صحیفه ولا سروده لسان‌الهند عزیز لکهنوی
۵۹	نجیب مایل هروی (افغانستان)	فرهنگ تاریخ اصطلاحات نسخه‌شناسی (ترجمه فارسی)
۶۸	صاحبزاده شوکت علی خان (هند)، ترجمه: شریف حسین قاسمی (هند)	بعضی نسخ خطی نادر درباره ادبیات عرفانی فارسی در انستیتوی مولانا آزاد تونک
۷۶	ایرج افشار (ایران)	سه نقطه‌ها
۸۴	سید انوار احمد (هند)	فاخر مکین - شاعری شهیر از شهر لکهنو
۹۹	مهدی خواجه‌پیری (ایران)	معرفی برخی از کتابخانه‌های مهم نسخ خطی لکهنو- هند
۱۱۹	شریف حسین قاسمی (هند)	بعضی نسخ خطی به خط نگارنده آنها در کتابخانه رضا رامپور
۱۳۱	محمد تقی دانش‌پژوه (ایران)	نسخه‌ای کهن از نهج‌البلاغه در هند
۱۳۵	ضمیره غفاروا (تاجیکستان)	شوکت بخارایی در تذکره‌های خطی هند و ماوراءالنهر
۱۵۱	سید محمد یونس جعفری (هند)	مقدمه‌ای بر نسخه خطی شاهجهان‌نامه جلالی طباطبایی
۱۷۱	سید عبدالحمید ضیایی (ایران)	نگاهی به نسخه‌های خطی منظوم رامایانا در هند
۱۹۳	سید احسن الظفر (هند)	مقدمه‌ای بر نسخه خطی سند السعادة فی حسن خاتمة السعادات تألیف میر غلام علی آزاد بلگرامی
۲۱۱	اکبر حیدری کشمیری (هند)	نسخه خطی کلیات طوفان مازندرانی

- ۲۱۵ معرفتی دقایق المعانی
سیده بلقیس فاطمه حسینی (هند)
- ۲۲۰ معرفتی نسخه خطی منحصر به فرد دیوان فارسی شاه
حاتم دهلوی
ترجمه: سید حسن عباس (هند)
- ۲۳۱ نسخ خطی نهج البلاغه در پژوهش‌های استاد عزیزالله
عطاردی
علی صدراپی خوبی (ایران)
- ۲۳۶ معرفتی نسخه خطی تاریخ فرح بخش
عمر کمال‌الدین کاکوروی (هند)
- ۲۴۵ نسخه‌های مصور در کتابخانه مرکزی دانشگاه
هندوی بنارس
سید حسن عباس (هند)
- ۲۵۶ نکاتی درباره مقالات انجامه در نسخ خطی
محسن جعفری مذهب (ایران)
- ۲۶۵ آشنایی با نسخه خطی دیوان مظهر جان‌جانان
عراق رضا زیدی (هند)
- ۲۷۳ معرفتی جنگی در کتابخانه سالار جنگ حیدرآباد
دارای ابیات ابو عبدالله رودکی
علیم اشرف خان (هند)
- ۲۸۴ معرفتی یک نسخه نادر خطی مرآة واردات
تألیف محمد شفیع وارد طهرانی
محمد محسن (هند)
- ۲۹۱ تحریر رساله منظوم جلدسازی
محمد حسین اسلام‌پناه (ایران)
- ۳۱۱ دو رساله خطی عرفانی در کتابخانه خانقاه عمادیه پتنا
سید انور حسن زاهدی (هند)
- ۳۲۰ معرفتی تذکره شعرای ماضیه
شوکت نهال انصاری (هند)
- ۳۲۸ نسخه‌های خطی فارسی در کالج ذاکر حسین
شمیم‌الحق صدیقی (هند)
- ۳۳۳ پروژة ملی نسخ خطی: نجات نسخ خطی برای آینده
هندوستان
عصمت مؤمنی (ایران)
- ۳۴۱ نگاهی به نسخه خطی وقایع دکن و پند اخلاقی نواب
آصف‌جاه
رضوان الله آروی (هند)
- ۳۵۵ معرفتی نسخه خطی مثنوی آشوب هندوستان
سیده خورشید فاطمه حسینی (هند)
- ۳۶۵ معرفتی نسخه خطی خیالات امیر خسرو
شهناز پروین (هند)
- ۳۷۳ نگاهی به نسخه خطی «حالات اسد بیگ قزوینی»
جمشید نوروزی (ایران)
- ۴۰۲ نگاهی به نسخه خطی سفینه خوشگو (دفتر سوم)
سید کلیم اصغر (هند)
- ۴۰۹ نگاهی به نسخه نادر خطی «سفینه عشرت» نوشته
دُرگا داس «عشرت هندی»
محمد صادق حسین (هند)
- ۴۲۲ نگاهی به نسخ خطی رقعات حزین لاهیجی
ژاله تاج‌الدینی (ایران)

۴۲۹	ملک سلیم جاوید (هند)	معرفی نسخه خطی چار بهار منشی بال کرشن برهمن حصارى
۴۳۶	جهانگیر اقبال تانتری (هند)	بیاض‌های آزاد بلگرامی
۴۴۸	محمد حسین تسبیحی (ایران)	جواهرالعلوم، اطلاعات کهن تاریخ جهان اسلام
۴۵۱		عناصر فهرست‌نویسی نسخه‌های خطی و تعاریف آن
۴۷۱		پژوهندگان معروف نسخ خطی ایران و هند
۵۰۹		آشنایی با برخی از پژوهشگران نسخ خطی فارسی در هند
۵۳۹		معرفی برخی از منابع اینترنتی در زمینه نسخ خطی
۵۴۹		اخبار نسخ خطی هند
۵۶۷		فهرست فهراس نسخ خطی کتابخانه‌های هند
۵۸۱	رئیس احمد نعمانی (هند)	قطعه تاریخ درگذشت پروفیسور نذیر احمد
۵۸۲		تسلیت استاد نذیر احمد